

**Vabariigi Valitsuse seisukoht põhikooli- ja
gümnaasiumiseaduse ning kutseõppeasutuse
seaduse muutmise seaduse eelnõu (969 SE) kohta**

Vabariigi Valitsus arutas põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ning kutseõppeasutuse seaduse muutmise seaduse eelnõu (969 SE) 23. juuli 2026. a valitsuse istungil ning otsustas eelnõu mitte toetada järgmistel põhjustel:

1. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse ning kutseõppeasutuse seaduse muutmine ei ole koolilõunatoetuse suurendamiseks sobilik viis. Koolilõunatoetuse suurendamiseks ei ole vaja muuta eelnimetatud seadusi, vaid katteallikate olemasolul planeeritakse vastavad kulud iga aastasesse riigieelarve seadusesse. Koolilõuna toetuse suurus on välja toodud Vabariigi Valitsuse 6. veebruari 2015. a määruses nr 16 „Riigieelarve seaduses kohaliku omavalitsuse üksustele määratud toetusfondi vahendite jaotamise ja kasutamise tingimused ja kord“ (vt § 1 lõiget 9).

2. Eelnõu paragrahvides 1 ja 2 esitatud konstruktsioon, kus esimese lausega antakse Vabariigi Valitsusele volitus kehtestada koolilõuna toetus ühe õpilase kohta ning teise lausega piiratakse seda kindla alammäära seaduses nimetamisega, on vastuoluline. Kui koolilõunatoetuse alammäär kehtestatakse seadusega, puudub vajadus selle täiendavaks kehtestamiseks Vabariigi Valitsuse määrusega. Pealegi annab ka kehtiv põhikooli- ja gümnaasiumiseadus Vabariigi Valitsusele volituse koolilõunatoetuse suuruse kehtestamiseks. Ka teiste hariduskulude toetuste (nt õpilaskodutoetus; direktori, õppealajuhataja ja õpetajate tööjõukulude toetus; õppekirjanduse toetus; toetus investeeringuteks) määrasid ei kehtestata põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses ja kutseõppeasutuse seaduses. Vastavad määrad kehtestab Vabariigi Valitsus talle selleks seaduses antud volituse alusel (nt õpilaskodutoetus, koolilõunatoetus, õppekirjanduse toetus jne) või kehtestatakse määr iga-aastase riigieelarvega (nt õpetaja lähtetoetus). Seletuskirjas puudub põhjendus, miks on koolilõunatoetuse alammäära kehtestamisel vaja teha teiste hariduskulude toetuste määrade kehtestamisega võrreldes erisusi.

3. Jääb arusaamatuks, miks kasutatakse sarnaselt Eesti Keskerakonna poolt varem esitatud eelnõudega ka käesoleval juhul eelnõus sõna „ööpäevas“ sõna „õppepäevas“ asemel, mis tähendab, et eelnõu koostaja ootus on, et riik tagaks kohalikele omavalitsustele toetuse ka nende päevade eest (kõik laupäevad, pühapäevad, riigipühad, koolivaheajad jne), kus õpilastele isegi toitlustamist koolide poolt ei korraldata. Seda sammu seletuskirjas kuidagi ei põhjendata, mistõttu vajaks selgitamist, miks riik peaks kohalikke omavalitsusi toetama juhtudel, mil kohaliku omavalitsuse poolt tegevust või kulusid ei olegi. Oleme seejuures korduvalt varem

selgitanud, miks ei ole eelnõus õige kasutada sõna „ööpäevas“, kuid sellele vaatamata jätkatakse sama sõnaga eelnõude esitamist, mis näitab, et eelnõu koostaja ei ole eelnõu sisu põhjalikult läbi mõelnud.

4. Seaduse rakendamiseks puuduvad konkreetsed katteallikad. Seetõttu ei ole võimalik aru saada, mille arvelt täpselt ikkagi vastavaid kulusid planeeritakse. Eelnõu on planeeritud jõustuma 2027. aasta 1. jaanuaril, see tähendab, et katteallikad eelnõu rakendamiseks on vaja leida juba järgmise aasta eelarves. Täiendavate kulude menetlemine toimub riigieelarve ja riigi eelarvestrateegia koostamise ja läbirääkimiste protsessis, mistõttu ei ole selliste kulude otsustamine võimalik väljaspool eelarve protsessi.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Kristina Kallas
minister

Merilin Vipper
735 1445
merilin.vipper@hm.ee